

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare nr. 30.
Boritori nefrancați nu se primesc. — Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf., Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppel, Nachf. Anton Oppel.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — **RECLAME** pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I V .

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Plața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
L.: Pe un an 90 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 190. Brașov, Luni-Marți 28 August (10 Septembrie). 1901.

O problemă morală.

Este o stare sufletescă cu totul singulară, în care se află așii alegătorii maghiari cu diferiții lor candidați și cu guvernul în fața postulatului, ce l'a ridicat era lui Szell prin aducerea legii privitoare la jurisdicțiunea Curiei în afaceri electorale, de a-se face alegeri curate.

A eșit și această lege din retorta parlamentară cu multe și mari scaderi, dintre cari cea mai capitală este corupțiunea sistemată prin așa dișele cheltueli constituționale permise, cum este taxa de cărașia. S'a vorbit mult despre această taxă admisă și s'a accentuat cu deosebire, că după sistemarea ei nici nu se va mai pute aștepta, necum se potă pretinde vre-un candidat de deputat, ca alegătorii săi să facă o cursă cât de mică cu trăsura, fără ca să fiă remunerați. Și în fața acestei inovațiuni periculoșe, legea n'a luat dispozițiuni, ca alegătorii cei foarte depărtați de centrul cercului să-și potă da votul într'un loc mai apropiat de ei, ci a lăsat toate cum au fost, ca adevă și în cercurile estine toți alegătorii să se adune la un loc.

Cu toate acestea legea amintită interdice, pe lângă grave pedepse, nu numai mituirea și presiunea oficială din partea organelor oficiale, ci și tratarea alegătorilor cu mâncare și cu beutură. Se dă prin urmare ocaziune de ajuns alegătorilor maghiari și candidaților lor dedați cu vechiul sistem de cortesire liberă și neînfrănată, fără a mai avé bătaie de cap cu prescrierile legii și cu considerațiuni de moralitate, — ca să documenteze de rëndul acesta la ce grad de cultură și de valoare morală au ajuns după trei-șeci și patru ani de regim constituțional liberal unguresc.

De un timp încôce nu se mai vorbesce în foile opoziției și în acele foi guvernamentale, cari sprijinesc programul lui Szell, decât de incetarea corupțiunei, de moralisarea Ungariei și de curățirea vieții publice. Cu ocaziunea alegerilor viitoare se va vedé într'u cât elementul dela putere e accesibil pentru principiile etice, ce și le-au înscris pe drapel cei ce vor să schimbe relele moravuri de până acum și vor să întroucă cinstea și moralitatea în viața publică.

Par' că din contemplațiile, ce le fac dișarele mai independente maghiare din incidentul disolvării dișetei trecute, nu prea iese la ivelă o încredere mare în învingerea principiului etic, par' că e predominantă în doiala, că prea s'au înrădăcinat moravurile rele și corupțiunea, decât ca să se potă aștepta o schimbare simțibilă la alegerile dietale, ce vor urma. Și ne-am putut convinge în adevăr și din alegerile parțiale recente, că conservatismul în relele deprinderi e prea mare decât ca să se potă aștepta realizarea așa curând a visului despre alegeri curate și lipsite de ori-ce fel de presiuni.

Interesant e, că partida popo-

rală catolică reclamă chiar și aceste aspirațiuni, după idealuri de a moralisa Ungaria și de a-i curăți viața publică, în cea mai mare parte pentru sine. Partida populară, dișe contele Ioan Zichy în „Alkotmány“, are meritul de a fi contribuit mai mult prin luptele ei la căderea sistemului Banffy și ast-fel a fi stăruit dela început pentru a-se pune capăt corupțiunei și imoralității politice. Adauge însă îndată, că cu toate acestea partida populară este mereu suspiciunată și așii, și calumniată, și că încă tot este o partidă temută și urgisită. Din această împrejurare contele Zichy conchide, că numita partidă e încă departe de ținta ei și că este încă mult gunoiu adunat, care așteptă să fiă curățit.

Se va vedé peste câte-va săptămâni cu ce șanse de-o parte și cu ce sinceritate de altă parte a început Szell cu partizanii săi personali și apponyști lucrarea de curățire, pentru care pretind a fi luptat așa de mult și cei din partida populară.

Pentru prima oră Maghiarii se află înaintea unei probleme însemnate morale, ce și-au pus-o ei înșiși: de a respecta și a-se conforma cinstit legii despre jurisdicțiunea Curiei; ei, cari au dovedit mai mult decât putea să fiă suportabil pentru binele obștesc al lor și al țării, că sunt neîntrecuți în virtuositatea de a încunjura legile, când nu le convin.

Alegerile. Alaltăeri s'a ținut consiliu de miniștri, ocupându-se cu măsurile privitoare la alegerile dietale generale. S'a stabilit definitiv textul autografului prea înalt, prin care se ordonă alegerile, apoi ordinațiunea ministrului de interne privitoare la executarea lor și s'a decis tot-odată asupra termenului începutului și încheierii alegerilor. Se crede, că în 10 sên 11 l. o. va apare în fôia oficială ordinațiunea ministrului de interne, fixând dișele de 1—10 Octomvrie ca termen legal. Dece dișe dela acest termen, adevă în 21 Octomvrie, se va întruni noua dietă.

Camera magnaților încă s'a închis Sâmbăta fără vre-o ceremonie. Alaltăeri s'era a sosit Majestatea Sa monarhul în Budapesta și așii va ceti Mesagiul de disolvare.

Manifestul kossuthiștilor. „Egyetértés“ dela 8 Septemvrie publică la loc de frunte manifestul electoral al partidului kossuthist, iscălit de Francisc Kossuth și Mesko Lászlo. Manifestul e adresat „națiunei maghiare“ și cuprinde toate pretenșiunile și aspirațiunile partidului kossuthist. Cere anume: independență în toate privințele; armată națională maghiară; teritoriu vamal autonom; independența economică față de Austria; scutirea industriei maghiare; sufragiu universal și votare secretă după comune; nouă arondare a cercurilor electorale; promovarea creditului efctin; legi pentru ușurarea sorții clasei muncitorilor; învătământ național maghiar gratuit; reducerea serviciului activ în armată; reforma administrativă, scutindu-se însă autonomia comitatensă; „resolvarea chestiunei naționalităților așa fel, încât cetățenii de limbă străină nu numai să simtă puterea statului maghiar și saroinel lui, ci să guste și pe teren ma-

terial binefacerile statului, pentru-ca să se simtă feriți în patria maghiară“. La fine manifestul dișe: „Nu căutăm, care de unde vine, oi care ne întinde mâna amicală cu oinșta maghiară; nu cerem, ca cineva să ne zălogescă mintea și convingerea, dăr să șcie jertfi disciplinei de partid, fără de care nu putem duce tabăra noastră în luptă cu speranța învingerii“.

Deputațiune de notabili români la Odessa. Se șcie, că nu de mult vaporul „Principesa Maria“ a plecat dela Galați la Odessa, ducând cu sine escursioniști români și că aceștia au fot primiți călduros de oătra populațiunea din Odessa.

Se lățisa însă fama, că „no deputațiune de notabili români“ ar fi mers cu numitul vapor anume la Odessa „spre a mulțumi pentru visita flotei rusesce în Constanța“ și că din acest incident s'ar fi făcut deputației o primire festivă și oficială în Odessa.

Cu privire la această „Neue fr. Presse“ primesce cu data de 3 Septemvrie o informațiune din Bucuresci, în care se spune, că cei vre-o 150 de escursioniști, cari n'au avut alt scop, decât a visita frumosul oraș Odessa, au fost primiți la Odessa de consulul român de acolo, care era însoțit de prefectul poliției. Acesta a venit însă numai ca să supravegheze să nu se facă cumva abuz de obiceiul control polițienesc față de pasagerii, de care control escursioniștii erau liberați. De o misiune seu primire oficială, n'a fost vorba. Nu s'au ținut nici vorbiri de înfrățire și n'a fost vina escursioniștilor privați români, decât în hotelul seu restaurantul, unde au prânșit toți în comun, s'a cântat și imnul ruresc.

„Raportul nostru“, dișe „N. fr. Presse“ adauge la desmințirea sa și avertiserea, ca se fiă primite cu cea mai mare precauțiune faimel cele multe, ce le răspundesc așii dișarele asupra raporturilor române-rusesce și asupra unor preținse demonstrațiuni militare ale Rusiei. E fapt, ce-i drept, că concentrări de trupe se fac în Basarabia, dăr nu merge de a-le declara, ca fiind îndreptate în contra României. Ba chiar și aparițiunea torpilórelor rusesce înaintea Galațului, apare într'o lumină cu totul alta, decât ținem sémă, că Galațul e situat în apropierea imediată a revărsării Prutului în Dunăre și că Rusia e stat megie și comproprietar teritorial al Dunării până la mijlocul gurei Prutului“.

Intélniri la Curtea din Roma. Din Milano i-se telegraféza dișarului „Int. Corr.“ următoarea soire interesantă și tot-odată sensațională:

„În cercurile curții italiene se crede ca sigur, că după visita sa la Petersburg, Regele Alesandru va merge la Roma, unde se va afla tot pe atunof socrul Regelui italian, principele Nichita al Muntenegrului. Cu ocaziunea această, și la dorința espresă a Țarului, se va încheia un contract mutual de succesiune la tron, în sensul căruia, cele două dinastii la cas de stingere, își garantează una alteia tronul. Contractul va stabili apoi, ca la cas când una din dinastii aceste s'ar stingea, Serbia și Muntenegrul se vor uni pe basă de uniune personală“.

Dacă așa ar fi aveau, atunci Serbia, care e mai probabil, că după mórtea Regelui actual va rămâne fără dinastie, va

deveni o posesiune muntenegrină. E un plan de mare importanță acesta și pentru monarhia austro-ungară, plan, care decât odinióră s'ar realiza, ar da nascere la mari și serioșe încurcături.

Sașii în dietă.

Sub acest titlu publică „Bud. Tagblatt“ următorul articol din pana deputatului Lutz Korodi (din Brașov). Numita fôia observă, că autorul articolului este unul din reprezentanții ideilor mai radicale săsesce și că decât espunerile lui merită totă atențiunea cercurilor politice. Reproducem și noi în traducere din acest articol următoarele părți esențiale:

Pentru a puté judeca bine raporturile săsesce, este înainte de toate neapărat de lipsa a-se șci, că astădi nu mai există în poporul săsesc nici o deosebire de partid politic, nu mai sunt „verđi“ și „negri“, ei s'au înțeles între sine — nu fără concursul însemnat al lui Banffy, și sunt cu toții aderenți fideli ai partidului popular săsesc și printr'asta tot-odată cetățenii ai statului ungar, cari consideră ca ofensă, decât s'ar trage cătuși de puțin la îndoială oredișta lor cătră acest stat, la a căruia dezvoltare interioră ei au și lucrat prin seculi cu puterile lor modeste, și asupra căruia au și ei un drept, care nu vor lăsa să-l stîrbescă nimeni. Cei ce șciu altfel, sunt réu informați, nu cunosc istoria Sașilor și încă și mai puțin caracterul lor popular german și liber de ori-ce falsitate.

Voim să fim recunoscuți ca cetățenii ungari deplin, și decât cerem respectarea legii, apărarea dreptului, cum a fost stabilit în legile fundamentale ale statului, noi suntem păzitorii și anteluptătorii neclătinați ai „ideii de stat“ și cu noi toți acei bărbați, cari vorbesc vre-o altă limbă, cari însă sunt pătunși de aceeași iubire de patriă și de aceeași conșciință de drept, oăci *justitia est fundamentum regnorum*, și fiind-oă voim ca *justitia fiat fundamentum* și a Hungariei suntem aderenții adevăratei idei de stat și nu suferim, ca să ni-se dispute dreptul nostru de cetățenii asupra acestui stat.

În urma vederilor noastre de drept public și a principiilor depuse în „programul popular“, noi Sașii stăm mai aproape de partida liberală; ba aceste principii sunt identice cu acele ale numitei partide. Dăr ni-se adreséză întrebarea: cum vine, că cu toate acestea comitetul central săsesco a espri-mat dorința, ca deputații noștri, pentru acum încă, să ocupe o poziți în afară de partidele existente? Cum se potriveșce această? Fôrte simplu.

Formarea de partide se întemeiază, cum șcim, nu numai pe principii de drept public, și fiind-oă noi Sașii am făcut deja în sînul partidei liberale experiența, că sensibilitatea noastră națională îndreptățită nu e cruțată de guvernul, ce aparține acestei partide — aducem aminte numai de legea privitoare la numele localităților, care vatămă greu sentimentele noastre cele mai sfinte, isvorite din istoria patriei noastre! — de aceea voim prin poziția noastră separată în dietă să ne păstrăm libertatea interioră, care prin sila, ce o impun regulile clubului și alte considerațiuni, poté fi scurtată în sînul partidei guvernului și se scurtează fără voie, fără ca din cauza acestor...

an H. Pop.

a face opozițiune factioasă în contra guvernului, ale cărui principii în punctul respectării legilor ne plac foarte mult în *thesi* — ceea-ce s'a accentuat apriat și în ședința comitetului central.

Dér noi trebuie să fim în tot-déuna necondiționat în poziția de a aduce înaintea forului legislațiunii noastre gravamările noastre actuale, cu a căror enumerare nu vom să obosim pe cetitorii, pe cari însă fiă-care, fiă chiar și Maghiarul cel mai incarnat și naționalist în cugetare, trebuie să le recunoască ca violări de lege.

Nu este acesta o poziție leală și până la estrem corectă? Dacă nu, să ni-se dovedească contrarul, dér prin fapte, nu prin vorbe sforăitoare și prin frase neadeverate din vocabularul foilor țilnice de rând.

Articolul de mai sus arată în fine care va fi, după părerea autorului său, rezultatul practic al hotărârii comitetului sășesc, dîcînd:

„In acele cercuri electorale sășese, unde nu e dată posibilitatea fizică s'eu interioră, ca deputatul să ia o poziție în afară de partide, nu vom exercita terorism și nu vom voi a dobîndi nimic cu sila. *De-ocamdată dér nu se pôte aștepta ca urmare practică alta, decât ca cei 9 deputați, cari din timpul de înflorire al erei lui Banffy au stat în afară de partide, să stea și în viitor tot acolo*; celor-lalte cercuri electorale le stă în voia a-se decide, decât se alătură, ori decât se pot alătura la argumentele comitetului central“.

Atentatul contra lui Mac Kinley.

Mare senzația și mâhnire a produs în lumea întrîgă scirea despre atentatul dela Buffalo, s'evîrșit de un anarchist contra președintelui Statelor-Unite Mac Kinley. Criminalul a fost prins, el se numește Czolgos Leo, de origine polonă-germană și de profesiune — *anarchist*. El face parte dintr'o întinsă conjurațiune anarchistă din America și a fost tras la sorți, ca să asasinizeze pe președintele Mac Kinley.

Atentatul.

Joia trecută Mac Kinley s'a dus la Buffalo, ca să viziteze expoziția de acolo; ziua precedentă o petrecuse la cataracta Niagara. Deja câte-va zile mai înainte poliția a fost informată, că se planuește un atentat în contra președintelui, și a luat din parte-i măsurile necesare. Când pentru prima dată președintele a vizitat expoziția, în jurul lui circulau vre-o 20 detectivi. La 4 ore d. a. Mac Kinley intră în palatul muzicii, unde se începîndă ceremonialul defilării pe dinaintea președintelui, și toți căntau să-i dea mâna. Președintele, încunurat de comitetul expoziției și de detectivi, era afară din cale bine dispus și convorbi cu mai mulți. De-odată se apropiă de el un individ bine îmbrăcat, care îi prinse mâna și se plecă adînc înaintea lui. În proximal moment se auziră două pușcături de revolver și cei din jurul individului vădură cum președintele se clatină și cade pe scaunul de lângă el. Imediat după a doua pușcătură detectivii înhățară pe atentator, care nu desfășură nici o rezistență și liniștit lăsa să fiă arestat. Fața atentatorului, când detectivii l'au liberat din mâinile poporului, era sfîșiată și plină cu sânge.

În urma pușcăturilor o mare învălmășală se produse în public. După atentat Mac Kinley a avut încă atîta putere, ca să agrăescă pe șeful detectivilor dîcînd: „Cred, că m'au împușcat, dér nu cred să fi primit vr'o rană gravă. Vă rog, ca pe nevastă-mea s'o avisăți cu multă precauțiune“. Președintele fî dus îndată la spital.

*

Din Buffalo se anunță, că ranele lui Mac Kinley nu sunt așa de periculoase cum se credea la început. Președintele a fost rănit în două locuri. Un glonț a pătruns osul sternal (dela piept) și a pricinuit o leziune ușoară; al doilea glonț a pătruns între pereții stomacului. După-ce fî dus la spital, a fost supus imediat operațiunii. Mac Kinley și-a extras însuși glonțul din

osul sternal. Mult mai grea a fost operațiunea la abdomen. Medicii, la început, voiau să estragă glonțul fără de a adormi pe Mac Kinley, dér nu li-au succed. În fine s'au vădut nevoiți să-l narcotizeze. Abia cîtră opt ore glonțul a putut fi extras. Îndată după operațiune președintele s'a făcut mai bine, respirația îi fî mai regulată și pulsațiunea mai domolă.

Atentatorul.

Se numește, cum am amintit, Czolgos Leo, născut în Detroit (Statele-Unite) de origină polonă-germană. El declară, că nu are complici. Din scrierile anarchiste a luat convingerea, că guvernul Statelor-Unite e rău și că acestei stări numai prin omorirea președintelui pôte să i-se facă capăt. Nici un simptom nu arată, că atentatorul n'ar fi cu mintea întrîgă. Czolgos s'a provocat la Goodman Ema, despre care se presupune, că ar fi autorul moral al atentatului. Femeia acesta anarchistă e din părinți germani, urită, palidă, cu ochi și păr negru. Cariera vieții și-a început'o în Chicago, ca cusătoră. Aici a făcut cunoștința acelor omeni, cari au fost executați pentru revolca dela 1887. De atunci încupînd a devenit aderentă propagandei în fața și la 1897 s'a strămutat în New-York, unde în adunările socialiste și anarchiste ținea discursuri ațîțătoare, din care cauză a fost și osîndită la închisore.

La interogator atentatorul a declarat: — *Ca anarchist, a trebuit să-mi fac datoria, și fiind-că în urma tragerei la sorți mi-a revenit mie problema de a omori pe președintele, n'am putut face alt ceva.*

El a mai declarat, că atentatul l'a s'evîrșit după o *matură chibzuire*. Czolgos este membrul uniunei anarchiste „*Cavalerii vulturului de aur*“ și la arestarea lui s'a aflat la el însemnul numitei uniuni. El negă, că are complici și dîce, că e aderentul anarchistei Goodman Ema. *Nu-i pare rău de fapta lui*. Când a comis atentatul, revolverul îi era învelit într'o batistă și prin batistă a pușcat. Se caută în toate orașele americane individul, care înainte de atentat, a prins mâna președintelui.

După atentat.

Toțe măsurile au fost luate pentru a-se asigura continuarea puterii executive, deore-ce președintele Mac-Kinley nu va pute îndeplini mult timp funcțiunile sale.

Doi indiviți au fost arestați la Cleveland sub banuiala de complicitate. Unul din ei a promis, că va descoperi mai mulți complici. Poliția crede, că atentatul a fost planuit la Cleveland. Anarchiștii din Chicago negă, că anarchiștii ar fi autorii acestui atentat.

Se dîce, că în urma atentatului, guvernul american va lua măsurile energice în contra anarchiștilor americani, dat fiind, că în *Patterson* esistă un adevărat cuib de anarchiști, aici își au anarchiștii clubul lor, care trimite asasinii în Europa și în toate părțile lumii.

„Asociațiunea“ la Gherla.

— 6 Sept. 1901.

Cu o via bucură iau condeiul în mână, stimat d-le Redactor, ca să vă raportez despre adunarea desp. Soluoc Dabăca al „Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului român“, ținută în Gherla în 29 August n.; cu o via bucură, — dîc — pentru-că deoparte a fost o adunare în totă privința reușită, de altă parte, că acest succes a fost obținut chiar în Gherla, despre care nu prea aveam ocaziune a oți ceva laudă prin foi. După sosirea comitetului cercual, toți oșpeții s'au adunat în oapela episcopescă, ca să asiste la serviciul divin celebrat de d-nii preoți: Z. Perhaiția din Ghichiușul-de-jos și Matei Pop din Ocna Dejului. După terminarea serviciului divin ne-am adunat în sala cea mare a re-dutei orașenesci.

Oșpeții au fost mulți, mai cu sēmă preoți. Se spune, că și Episcopul diecesan era să participe, dér în urma unei cauze urgente (!) fî silit să plece din Gherla încă înainte cu 2 zile. Dintre d-nii canonici au participat la adunare d-nii: I. Georgiu și A. Bene; apoi d-l V. Pordea secr. epesc, d-l protopop local A. Leményi, d-l I. Kar-sai prof. gimn., I. Borș prof. prep., Dr.

V. Bojor, prefect sem., A. Todoran librar și I. Boeriu inv., și vre-o oște-va dame. Autoritățile au fost reprezentate prin d-l primar al orașului L. Todorffy și căpitanul poliției I. Duha.

La orele 10 a. m. d-l președ. și director al despărțământului Dr. T. Mihali prin o vorbire avîntată a deschis adunarea generală. Resumez aci acest frumos cuvînt de deschidere:

Onorată adunare!

Cu iubire frătească Vă salut și vă mulțumesc, că urmînd apelului nostru, a-ți binevoit a vă prezenta în număr atît de frumos la adunarea despărțământului „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ din acest comitat.

Interesul viu, ce-l arătați față de tendințele nobile ale „Asociațiunii“, ne servesc tuturor spre îndemn la lucru și spre laudă, dovînd tot-odată, că cultura română din ce în ce se înaripăză, din ce în ce crește în splendor și farmec, — căci fii neamului ocrotit de dînsa, cu însuflețire jertfese pe altarul ei sacru.

Științei și culturii avem se mulțumim, că omul a devenit domu peste natură, că toțe forțele, bogățiile ei le pôte întrebunța spre delăturarea neajunsurilor și înlesnirea traiului.

Ađi toțe poporele de pe fața pămîntului, conșcie de sine, desvîltă o luptă gigantică, sacrifică puteri și averi enorme pentru promovarea culturii și a științei. Gradul de progres și rezultatul ajuns sunt lucru firese, deosebite, după vechimea începutului și după aptitudinile poporelor mai puțin culte. Dér aceste din urmă, decât nu armăză pe cele culte, sunt espuse aperi și a-se asimila cu alte popore.

Onorată adunare! Ore noi, Români,

conșcii de individualitatea noastră etnică ca națiune — avem dreptul și datorința să fim gurăm și să ne impunem cu cultura noastră proprie între celelalte popore culte din patriă și din lume?!

Avem!

Calitățile noastre intelectuale și morale, trînicia și forța de viață probate în vicisitudinile și restriștea timpurilor de 19 vîcîuri, virtuțile noastre civice și oșăsești, literatura noastră din ce în ce mai viguroasă, mai bogată, și mai presus de toțe, sonora și dulce noastră limbă: ne îndreptătesc!

Originea noastră, menirea și rolul însemnat ce-l avem și ce ne așteptă în conșcerea poporelor: mai presus de toțe pietatea față de străbunii și de strămoși și responsabilitatea față de fii și străncopții noștri: ne impun datorința!

Dér este ore în noi destulă virtute, destulă rîvnă, ca să aducem cu dragă inimă, cu deplină conșcinea a datorinței jertfese recerute ne altarul științelor și al culturii? Ca apoi în schimb pentru aceste jertfe să putem fi împărțășiți și noi de toțe bunurile și foloșele, cari rezultă din ele?

Progresele, pe cari poporul român, pe lângă toțe greutatele întîmpinate, le-a ajuns pînă acuma pe terenul culturii și a științelor, sunt tot atâtea doveți, că și acest popor este pătruns de spiritul timpului, că este capabil și voescă a lua parte la luptele nobile, ce se pîrtă cu armele științei și a culturii în interesul mării lui și în interesul binelui oștesco. Dovadă eclatantă e și prezența D-văstră la acesta adunare, care, deo Dumneșeu, să fie de bun augur și de un început mănos!

Onorată adunare! Sunt nenumărate piedecile, cari stau în calea progresului cultural, respective sunt multe ranele și relele, ce cultura are să le vindece și să le stîrpească. Cu cît sunt mai multe și mai adînc înrădăcinate acele rele, cu atît e mai problematic și mai anevoios progresul.

Une-ori, după vremuri, și la alte popore, sunt așa de multe și mari, încât nici cea mai ideală cultură religioasă nu e în stare să le învingă, căci se par a face parte din însași firea indiviților respectivi.

Mulțimea patimilor omenesci e mo-circa acelor rele, în care barca culturii, cu toțe nestimatele ei, adeseori se pare a-se soufunda. Săgețile și veniul patimilor distrug echilibrul păcii și a unei înțelegeri; vîră ură și vrașbă în locul dragostei dintre frați și produc desastre incalculabile.

În focul acestor porniri și lupte nefericite are apoi rol sublim cultura: *Destilațiune de moravuri și creare de caracter*. Când aceste însușiri măntuitoare ajung la suprafața societății și indiviului sunt salvați. Cu adîncă durere sufletească trebuie să mărturisim, că astfel de rele și răni esistă și în sinul poporului nostru. Să nu ne sfîm a recunoște, dér să avem și bărbăția și virtutea de a sana fără regret.

Demnitatea noastră și conșcinea sufletului, pretind să ne coregem grabnic, să dăm în latură, ce e rău și putred, și apoi: uniți în cugete și în simțiri, înainte.

Pecatul nostru „strămoșesc“, scăderea ivită din lipsa culturii și a nobleții de inimă: *desbînarea și ura*, cari naturalmintă se prind în tovarășie cu *minciuna și calumnia*, și astăđi grassoză între noi. Pînă cînd?

Istoria și prezentul ne servesc cu numeroșe pilde. Tot nu învățăm? Duchul rîu se nu iasă din casele noastre? Bada! Se dăm numai mîna cu mîna ce-i pătrunși de spiritul dragostei frățești, să aprîndem făclia culturii, să ne adonăm adeseori la altarele ei și în focul jertfirilor să ne oțelim caracterele.

O școlă astfel inaugurată ne va închegea întru toțe: în iubire, în muncă, în cultură, în aspirațiunii, în credință.

Ce tablou splendid și feeric, ce rîde bogate a bunului comun, și ce perspectivă de o viață mai tîcnită și mai senină prevăd!

Ca să nu fiă numai visuri iluzorii, încodată Vă rog, să ne angajăm la lucru. Câmpul nemărginit al culturii și al științei ne cuprinde pe toți, toți avem acolo loc și menire, dela cel mai mic, pînă la cel mai mare, dela cel mai sîrac, pînă la cel mai bogat.

După acestea adunarea despărțământului nostru o declar de deschisă!

*

După cuvîntul de deschidere al d-ni președinte, primit din partea adunării o vii aclamări de „să trăiescă“, să ridică d-l protopop local A. Leményi și în călduroșe cuvinte salută comitetul cercual în numele inteligenței române din Gherla.

După acesta d-l secretar al desp. Dr. L. Micsa, cetescă raportul comitetului pe anul expirat, din care se vede, că comitetul a reușit, ca prin delegații săi să înfințeze pînă acum 2 agenții ale desp. (una la Corușeni sub conducerea lui G. Muste, preot local, și alta în Pintic sub conducerea lui A. Olteanu preot local).

Mai departe din raportul comitetului apare, că comitetul a îmbrățișat și ideea salutară a bibliotecelor poporale, făcînd deja pași necesari în cestiunea înființării lor pe teritorul despărțământului.

Binecunoscutul nostru folclorist I. Pop Reteganul, a pus la dispoziția comitetului 25 de exemplare din scrierile sale „*Novela și schițe*“, ca o parte din ele să se împartă la țărani, cari se vor prezenta la adunare, ér cea-laltă parte să se întrebunțeze la bibl. poporale.

După cetirea raportului s'au ales cele 2 comisii:

a) pentru cenzurarea raportului comitetului (d-nii Dr. V. Ramonțai, A. Todoran și I. Dragoș).

b) pentru înșcierea membrilor noi (Matei Pop, V. Pușcariu și I. Onciu), ér ședința s'a suspendat pe un pătrar de oră.

La orele 11 s'a redeschis ședința, cînd apoi cele 2 comisii s'au prezentat raporturile lor.

În înțelesul acestor raporturi, raportul comitetului se ia cu plăcere la cunoșcerea, comitetului i-se dă absoluturiu și i-se votează mulțamită protocolară; ér membri noi s'au înșcrii cu totul 35 de înși. Și anume: 3 membri pe viață (d-nii Al. Nemeș, jude reg. în pens., Nic. Tincu, preot și I. Chereștes preot), 23 de membri ordinari și 9 membri ajutători, încassându-se cu totul suma de 552 corone.

După raportul comisiilor ar fi urmat cetirea a 2 disertațiunii anunțate la comitet, fiind-că însuși unul dintre disertați, d-l I. Pop Reteganul, nu s'a prezentat la adunare, la dorința ședinței disertația d-sale nu s'a cetit, fiind și timpul prea înaintat, ci s'a cetit numai a doua, a d-lui Dr. Victor Bojor, prefect seminarial „*Despre necesitatea religioșii*“.

În această disertația lucrată cu mult zel și studiu, autorul cu argumente puternice documentează necesitatea religiei în societate și combate ateismul și curentul antireligionar al timpului modern, făcînd la urmă conclusia, că baza culturii și literaturii în viitor ne este religia.

După acesta a urmat alegerea delegațiilor despărțământului la adunarea generală, ce se va ține la Sibiu. S'au ales cu aclamațiune d-nii: I. Georgiu canonic și Dr. T. Mihali directorul desp., ér ca delegați simplenți d-nii: Dr. I. Chereșes și Dr. L. Micsa.

Espirînd însă terminul, pe care a fost ales comitetul cercual, la propunerea d-lui A. Leményi protopop, întreg comitetul e reales cu aclamațiune pe un period de 3 ani.

D-l președinte Dr. T. Mihali mulțamind adunării de încrederea, ce și-a pus'o în comitet și de viul interes, ce l'a manifestat față de Asociațiune, între vii aclamațiunii la adresa d-sale și a comitetului, încheie adunarea pe la orele 1 p. m.

La 2 ore p. m. a fost *bunchet*, la care au participat peste 70 de persoane. Când ne-am așezat la masă, musica a intonat „Destăptă-te Române”. Toaste s-au ținut foarte multe; remarcăm dintre ele următoarele: D-l Dr. T. Mihali pentru Maj. Sa Monarhul. Acest toast a fost ascultat de întreg publicul în picioare, ér musica a cântat după el imnul împărătesc. D-l canonic I. Georgiu pentru directorul despărțământului; d-l primar al orașului L. Todorffy în limba maghiară pentru Asociațiune; d-l Dr. A. Cherecheș pentru episcopul diocesan; d-l protopop Coroian pentru poporul român; d-l Dr. A. Gheție pentru cemitelul cercual; d-l N. Tincu pentru popor și tinerime; d-l Veress, redactor la „Szolnok-Doboka” pentru prosperarea Asociațiunii terminând în limba română cu cuvintele: „Trăească Asociațiunea” etc.

Séra a fost petrecere cu dans foarte animată. Quadrilul și Romana au fost dansate în 2 coloane de câtră 80 de părechii. Frumosul nostru costum național încă n'a lipsit (d-nele Zamfira Muste și Aurelia Filip). Au participat mai multe d-șore, dér neputându-le însemna pe toate, më rog să më scuse, decât nu le voi publica numele. Zorile dimineții de mult bătură la ferăstră și noi încă nu ne puteam despărți de dans. Abia după 5 ore s'a sfârșit dansul, depărtându-ne cu impresiuni plăcute dela această petrecere, care cu drept cuvânt putem dice, că a fost reușită atât din punct de vedere moral cât și material. Că mulți vor fi plecat cu inima robită, este foarte probabil. Eu însă, nu știu cum, mi-am păstrat de astă-dată inima liberă.

Arion.

SCIRILE DILEI.

— 27 August v.

Alegere de învățător în Cristian.

Er, în 8 Sep. st. n., s'a ținut sinod estraordinar în parochia ort. română din Cristian, sub președința d-lui protopop Tr. Meșian. Acest sinod a fost convocat cu scop de a-se face alegerea unui al doilea învățător, în locul repausatului Gh. Popovici, a cărui catedră, rămasă vacantă, o suplinise timp de un an d-l Gherasim Popa. Au fost patru concurenți, cari și-au prezentat actele, dér poporul adunat a ales cu unanimitate și cu jestra-ordinară însuflețire pe fostul suplinitor Gh. Popa, care se bucură de mare popularitate în comuna Cristian și are reputația de bun învățător. În aceeași zi înainte de amiază, s'au ales și în Răznov patru învățători tot sub președința d-lui protopop Meșian.

Deschiderea anului școlar în Blăși.

Miercuri, în 4 Septembrie n., s'au început prelecțiunile la gimnasiul din Blăși. Dimineața s'a făcut invocarea Spiritului sânt și s'a celebrat liturghia pontificală de directorul gimn. Iosif Hessu, cu asistența a 6 profesori. Numărul elevilor înscriși la gimnasiu e de 458, cu 19 mai puțin ca anul trecut.

I. P. S. Sa Metropolitul Mihalyi a plecat eri séra la Roma spre a face îndatinată vizită *ad limina Apostolorum*. Inaltul prelat e însoțit în această călătorie de d-l canonic Dr. Vas. Hossu.

Biserica nouă în Santău. Comuna Santău (Sălagiu) este o comună cu populațiune mixtă, din care însă Românii sunt în majoritate. După stăruințele vrednicului preot-protopop din acea comună d-l Dem. Coroianu, care de 27 de ani își dă totă si-lința, ca să înzestreze comuna cu o biserică de piatră, în fine poporeni și-au ajuns scopul. La 11 August noua biserică a fost consacrată. Solemnitatea consacării a fost celebrată de delegatul episcopesc d-l canonic Georgiu din Gherla. Poporeni ar fi acceptat pe însuși episcopul, dér acesta nu face nici vizițiune canonică, nici la sfârșitul de biserică nu se duce. Santăuanii n'au vădit Arhiepiscopul de pe vremurile ferocității episcop Gr. Maior. — Și ar trebui să se gândescă cei chemați, că această comună este la extremitatea românismului, unde pericolul desnaționalizării ar trebui prevenit prin dese vizite și încurajări, ca poporul să nu slăbescă în lege și limbă.

D-ra Agata Bărsescu a sosit zilele trecute în București, venind din Viena. De-a prezentat direcțiunei Teatrului Național mai multe piese nouă, în cari va de-

buta în stagiunea acésta. Prima piesă, în care va juca d-ra Bărsescu, e „Messalina”. D-se a plecat eri éráși la Berlin, unde va juca săptămăna acésta. De-acolo va pleca să jöce la Viena, ér în Octomvrie va sosi în București. Repertoriul d-rei Bărsescu pentru stagiunea viitoare e cât se pöte de frumos și e cu totul reînoui.

Serata reuniunii femeilor române din Blăși.

La 1 Septembrie n. s'a ținut în sala otelului „Univers” din Blăși o plăcută serată, ce a aranjat'o Reuniunea femeilor române din acel oraș. S'au reprezentat două piese: „Comóra”, piesă prelucrată de N. Băiaș, pentru copii, „Prima rochiă lungă”, de I. Vulcan, „La sate” piesă localizată de d-ra S. F. Negruț, și între acesta s'a executat la pian o piesă, s'a declamat o poezie și s'a cântat un „Duett”. În prima piesă teatrală au jöcat exclusiv numai băeți și fetițe (Andrei Mureșianu, Geta Hodos, Irina Nistor, Lucia Mureșianu, Marg. Hodos, Veturia Pop, Silvia Nistor și Valeria Pop). În piesa „La sate” au jöcat d-șorele Maria Nistor, Lucia Viciu și Elena Nestor. La pian au cântat d-șorele Cornelia și Eugenia Deac, declamațiunea a făcut'o d-șora S. F. Negruț, ér duetul l'au cântat d-șorele Irina și Valeria Muntean. Rol principal în aranjarea acestei serate a avut d-l profesor de musică Iacob Mureșianu. Serata, mulțumită aranjatorului ei dibacă, a reușit splendid.

Alegere de notar. Din Scorei.

În 5 Sept. n. s'a făcut alegere de notar cercual în comuna Scorei, la care mai aparțin și comunele Colun și Sărata. Dintre 8 concurenți toți Români, pe cari fisolgăbirul i-a candidat fără deosebire, a fost ales cu aclamațiune tinerul notar Alexandru Comșia din Măndra, care a substituit acest cerc notarial de apröpe 10 luni. Deși câți-va alegători din reprezentanța com. din Scorei au umblat, ca să reușescă candidatul lor, totuși n'au putut să subscrie înainte de alegere nici măcar 10 voturi, ca să öeră votare nominală. — *Un alegător.*

Logodnă. D-șora Elena S. Constantinescu s'a logodit cu d-l Ignatie Mircea din București. — Felicitările nöstre!

Buffalo este numele orașului american, unde s'a comis atentatul contra președintelui Mac Kinley. Buffalo se află în statul Newyork, în partea răsăritenă a lacului Erie. Are 300,000 locuitori și e un mare oraș industrial, cu strade öble, frumoșe. Comerțul lui e foarte viu. În 1801 Olandesii au fost puși în acest oraș, care atunci purta numele de Noul-Amsterdam. Numele de Buffalo îl pörta dela 1808. În 1813 Englesii l'au ars total, dér s'a reedificat éráși și a progresat grabnic.

Concertul Lula Myss-Gmeiner. Éta programul concertului, ce'l va da distinsa cântăreță d-na Lula Myss-Gmeiner cu concursul dirigentului de musică R. Lassel, în casa de concerte din Brașov:

I. Schubert: „Dem Unendlichen”.
II. Schubert: „Die Sterne”. „Ständchen”. „Brahms: „Auf dem Kirchhof”, „Der Schmelz”.
III. Schumann: „Frauenliebe und -Leben”, — a) „Seid ich ihn gesehen” — b) „Er der Herrlichste von Allen” — c) „Ich kann nicht fassen und glauben” — d) „Du Ring an meinem Finger” — e) „Helft mir, ihr Schwestern” — f) „Süsser Freund” — g) „An meinem Herzen, an meiner Brust” — h) „Nun hast du mir den ersten Schmerz gethan”.

IV. Richard Straus: „Du meines Herzens Krönelein” — „All' meine Gedanken”. Hugo Wolf: „Heimweh” — „Mausfallen-sprüchelein”.

V. Tschaiikowsky: „So schnell vergessen” — „Wie weh wie süß ist's”. Grieg: „Eros”. C. Löwe: „Niemand hat's gesehen”.

Cântecule de Schumann „Frauenliebe und Leben” sunt unele din cele mai frumoșe ale acestui măestru compositor și, precum ui-se spune, n'au mai fost predate până acum în Brașov.

Mișcarea populațiunii. Statistica pe luna Iulie conține date interesante asupra mișcării populației din Ungaria. Resumăm

din ele câte-va: În Ungaria (fără Croația-Slavonia) s'au făcut în această lună 5920 de căsătorii. Cele mai multe căsătorii s'au încheiat în comitatul Ung și cele mai puține în Györ. Dintre orașe, Tergul Mureșului stă în primul loc cu numărul căsătoriilor, ér în ultimul loc Kecskemét. Căsătorii mixte s'au făcut în Iulie 932. Căsătorii între creștini și Jidovi s'au făcut 40, dintre cari în 22 de casuri a fost mirele Jidan și mirésa creștină, ér restul vice-versa. În 191 de casuri s'a făcut învoială în privința religiunii copiilor, și anume în 72 casuri în favorul religiunii tatălui și în 112 casuri în favorul religiunii mamei. Cele mai multe învoiei (119) s'au făcut în favorul religiunii catolice, în favorul religiunii reformate s'au făcut 36, luter. 20, greco-cat. 9, gr. or. 7. Copii vii s'au născut 59.415, morți 1220. Casuri de morțe au fost 37.286. Escedentul e de 22.129. În privința natalității, comitatul Ugoia stă în primul loc. Caraș-Severinul în ultimul. Mortalitatea cea mai mare a fost dincolo de Tisa, cea mai mică în Ardeal. Între bölele, cari au oulos victime, se öiteză și pelagra cu 3 casuri.

Emigranți cu mile. Din statistica oficială pe luna Iulie se vede, că în această lună s'au dat 6659 de pașapörte ungare. Din acestea 2358 au fost scöse pentru America, ér 2237 pentru România.

Sciri mörunte din România.

Trei regimente de artilerie din corpul al 3-lea de armată au primit ordin de a pleca în împrejurimile forturilor dela Galați—Focșani—Nămolösa, pentru a face exerciții de tir.

— Vaporul „Principesa Maria” s'a întors asrá la Constanța din prima cursă, pe care a făcut'o la Constantinople după ridicarea carantinei. Pe vapor era 85 de călători, toți în perfectă sănătate.

— Diarul „Universal” primesce următoarea telegramă din Galați: „Consulul rus de aici a plecat la Odessa. Se spune, că s'a dus cu o însărcinare specială din partea legățiunii ruse din București.

— Locotenentul Eugen Tăut, un eminent öfter din marina regală română, care cu autorizația ministerului de război, a făcut un stagiu de doi ani în flota austro-ungară și care a făcut cu marina austriacă și ultima campanie din China, participând la atacul fortului Taku, s'a întors zilele acestea la corpul din care face parte în Galați.

— O telegramă confidențială cere autorităților din Iași să supravegheze, decât a sosit în acel oraș un preot armenesc. Acesta dându-se drept patriarh al Egiptului, a colecat suma de 100,000 franci, prin Abisinia, pentru clădirea unei grandioșe biserici armenesc și apoi a dispărut.

Rabinul Grünbaum și metropolitul din Blăși.

Öetim în diarul „Jüdisches Volksblatt” din Viena (Nr. 36 din 6 Sept.) următoarele:

„Când partidul popular ungar vré să combată partidul liberal, nu se sfiesce a stürni agitații contra Jidovilor și a reînoui poveștile vechi despre omorul ritual. Astfel au iscodit acuma, că Jidanii întrebunțeză sânge de creștin nu numai la Mazsoth, ci și la inaugurarea de sinagoge și la alte asemenea scopuri. Nu se pöte să fiă un lucru întimplător, ceea-ce se petrece în același timp în mai multe orașe. În cele mai deosebite regiuni încep poporul să istorisescă, că au plecat mai mulți jidani în călătorie, cu însărcinarea de a stränge sânge de creștin pentru anumite scopuri. Este interesant ceea-ce scrie un diar ungar despre o conversație, pe care a avut'o un rabin și un metropolit.

„La metropolitul greco-catolic din Blăși a fost cu ocaziunea zilei de naștere a împăratului o recepțiune, la care împreună cu alți onorațiori s'a prezentat și rabinul Ch. I. Grünbaum. Eminentă Sa l'a întrebat înainte de töte de sănătate, la care întrebare rabinul, după cuvinte potrivite de mulțumită pentru binevoitörea întrebare, adögă: „Slavă Domnului, eu sunt bine, dér ceea-ce privesce pe coreligionarii mei, aici rămăne încă mult de dorit”.

Metropolitul: „De sigur, că faceți

alusiuine la regretabilul incident din Brașov?”

Rabinul: „Da, Eminentă! Dér și în districtul meu, poporul pare a fi sedus și începe a avé o atitudine amenințătoare față cu Evreii”.

Metropolitul: „Despre acésta n'aveam cunoscință”.

Rabinul: „Coreligionarii mei v'ar datoră multă recunoscință, decât Eminentă Vöstră a-ți binevoi, printr'o scrisöre pastorală, a vé opune cu efect agitațiunilor puse la cale de nisce amăgitori fără consciință (căci de aceștia trebuie să fiă, cari au răsvrătit pe bländul popor)”.

Metropolitul: „Este iminent vr'un pericol?”

Rabinul: „Mi-am permis a apela la scutul Eminentei vöstre, înainte de a-se constata un pericol iminent, căci Eminentă Vöstră sunteți în poziția de a suprima în embrionul său răspândirea unor asemenea eresii printre popor”.

Metropolitul: „Am să conferesc asupra acestui lucru cu capitulul metropolitan și îndată-ce va fi trebuință, am să iau măsură”.

Pentru acest răspuns liniștitor, pré onoratul rabin și-a exprimat metropolitului mulțumita cea mai adöncă și cu acésta s'a terminat conversația”.

* * *

Este cunoscut, că rabinii și alte persoane influente israelite, de câte-ori li-se dá ocaziune a-se apropia de persoane înalte, în mâinile örorora este depusă conducerea spirituală a creștinilor, nu întrecă a interveni pentru publicarea de circulări, pastorale etc, cari le servesc apoi de prețioșe documente la anumite ocaziuni. Se öiteză mai multe edicte din evul mediu, emenate chiar dela Vatican în privința acésta; în timpul din urmă însă s'au rarit documentele de asemenea natură. Nici chiar episcopul din Olmütz, Kohn, nu a dat până acuma o asemenea circulară, ou töte că de când cu uciderea fetelor Maria Klima și Agnes Hruza de cătră evreul Hülsner — populația din părțile acelea era foarte agitată. Arhiepiscopul observă o rezervă strictă în öestiunea acésta.

Încât privesc convorbirea de mai sus, răspunderea despre esactitatea ei o lăsăm în sarcina numitei foi.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 9 Sept. Majestatea

Sa a disolvat astăzi la örele 11 dieta printr'un mesagiu pronunțat în sala tronului din palatul din Buda. După enumerarea principalelor reforme făcute de dieta trecută, mesagiul spune, că multe probleme au rămas de rezolvat pentru dieta viitoare. Se accentuează raporturile pretenesci cu aliații și cu töte puterile.

Buffalo, 9 Septembrie. Starea

președintelui Mac Kinley este staționară, medicii sunt îngrijați. Au fost arestați mai mulți indiviđi bănuți de complicitate.

Lourenze-Marquez, 8 Septembrie.

După cele mai nouă rapörte din Komatipoort, pe 15 Septembrie n. se așteptă atacul unei trupe bure considerabile. Trupele englese fac pregătiri de apărare.

Bruxella, 8 Septembrie. „Independance Belge” anunță, că se continuă

încă tratările diplomatice despre aceea decât Țarul va primi pe Krüger în decursul călătoriei. Nu este imposibil, ca să se întemple vre-o surprindere.

Haga, 8 Septembrie. Ađi a sosit

aici scirea, că ambasadorii din Peking au subscris protocolul de încheiere despre tratările de pace cu China.

Kopenhaga, 8 Septembrie. Mini-

stru rusesc de externe contele Lambsdorff a sosit eri aici.

Berna, 8 Septembrie. Consiliul

federal a provocat pe töte autoritățile din canton, ca în timpul călătoriei Țarului în Franția, anarhiștii să fiă aspru supraveghiați.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri literare pentru popor.

„*Considerațiuni istorice asupra
asociațiunii poporelor* și aplicațiunea
lor la națiunea noastră“ de Ioan Clinciu profes-
sor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

„*Țigani, schiță istorică, de I. P. Re-
teganul.* Prețul 1 cor. (+10 b. p.)

„*Dilele lui Mesia* (Ben Hur) de re-
numitul scriitor Lewis Wallace. Tomul I costă
cor. 1.50 Tom. II cor. 1.40 (+ 30 b. porto
de fiă-care.)

„*Istoria lumii, talmăciță de pre-
otul Constantin Morariu din cartea nem-
tească a D-ului Th. B. Welter. Partea I,
II și III, fiă-care parte cu câte 1 cor. (cu
porto 1 cor. 10 b.)*

„*Taina norocului* séu Povestea sa-
tului Nemerniceni de Tache Brânduș. Acéstă
carte e forte potrivită pentru poporul
nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

„*Balade populare* de Avram Corcea
costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. P-ntru
România 3 lei 20 b.

„*Banca de școlă* de I. Dariu, 30 b.
(plus 10 b. p.)

„*Disciplina în serviciul educa-
țiunii* de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„*Idealul învățătorului român* de I.
Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„*Tragedia Calvarului* de abat.
Henry Bolo traducere în românește de
membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“
din (Blașiu. Prețul 2 cor. pentru România
3 lei plus 20 b. porto).

„*Lilice dela Pind, poesii macedo-
nene-originale și daco-române* de P. Vulcan,
cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„*Cartea Sătenuiui, novele* de Em.
Părăeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„*In veltóre*“ novele și impresii de
Vlăduță, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„*Amicul tinerimei*“, Anul I. fole
de cunoștințe folositoare de prof. I. Moisil,
legat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

„*Descrierea corpului omenesc* și
regule igienice pentru școlele primare de
prof. I. Moisil 50 b. (por. 5 b.)

„*Higiena* de prof. Moisil, cor. 2 (por.
10 b.)

„*Dietetica populară, scrisă cu deose-
bită considerațiune la modul de vețuire a țe-
ranului român, de Simeon Stoica, medic
pensionat. Conține vre-o 25 figuri în text.
Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor.
(+ 10 b. porto)*

„*Umbre și lumini* poesii de Em. Pă-
răeanu, cor. 2.50 (porto 20 b.)

„*Cugete și considerațiuni din es-
periența vieții lui Arghirobarb.* Conține
170 de sfaturi înțelepte, scose din pățania
vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

„*Logodnica contelui Stuart,* poveș-
tire din viața Românilor bihoreni, de L.
Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 1 cor.
(+ 10 b. porto.)

„*Povestea despre prințul Ahmed
al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit,*
Tradusă de Dr. T. Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

„*Toaste* pentru tot felul de persoane
și ocațiuni, de Tit V. Gheaja, spiritual la
instiit. de corecțiune din Gherla. Pr. 40 b
cu posta 44 b.)

„*Buchetul, culegere de cântări bă-
trănești și naționale* de I. Pop Reteganul
Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

„*Risete și zimbete, de T. V. Gheaja,*
cu 254 de anecdote, păcălituri și povestiri
glumețe. Prețul 60 b. (cu posta 70 b.)

„*125 chiuituri de cari strigă fe-
ciorii în joc, de I. P. Reteganul.* Pr. 24 b.
cu porto 30 b.

„*Nopti de érnă, novele* pentru popor,
de G-orie Simu. Conține novele cu tenden-
țe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor.
1.20 (cu posta cor. 1.30)

„*Opșaguri, cât cioplită cât pilite* și la
lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o
60 de poesii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

„*Pe pragul mormântului,*“ de
prețul G. Simu, conține ver-uri funebrele
pentru popor și pentru inteligenți. Pr. 50
bani (+ 6 b. porto).

„*Amintiri din Grecia* de Teodor
Bule; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto.)

„*Schițe din Italia* de Teodor Bule,
prețul 2 cor. (+ 20 b. porto).

„*Poesii populare* despre Avram
Iancu adunate și publicate de Simeon Fl.
Marian. Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto)

„*Teoria dramei* cu un tractat intro-
ductiv despre frumos și artă de prof. Dr.
Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b.
porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Septemvre n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.65
Renta de corone ung. 4%	92.60
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.65
Bonuri rurale ungare 4%	92.15
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	176.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	145.50
Renta de argint austr.	98.50
Renta de hârtie austr.	98.40
Renta de aur austr.	119.10
Losuri din 1860.	140.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.46
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	627.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	624.50
Napoleondori.	19.02
Mărci imperiale germane	117.10
London vista	239.27 1/2
Paris vista	279.25
Rente de corone austr. 4%	95.55
Note italiene	91.15

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Septemvre n. 1901.

Monnota rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.96
Argint român. Cump.	18.70	Vënd.	18.64
Napoleond'ori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 3
Sept. n. de 45,679 capete, la 4 Septem. n.
au intrat 845 capet și au eșit 343 capete,
rémânând la 5 Septemb. n. un număr de
45,301 capete.

Se notéză marfa ungerescă: veche
grea dela 82—84 fil. tinéră grea dela
90—92 fil., de mijloc dela 90—92 fil.,
ușoră dela 90—94 fil. — Sêrbescă: grea
90—91 fil., de mijloc 89—90 fil., ușoră
89—90 fil. kilogramul.

**ȘCOLA privată de muzică
„KAISER“**

concesionată de înalta autoritate școlară ces. r.
Viena, districtul 7, 8 și 11. — Anul școlar al 28-a

Are anual cem la 350 frecuanți din
têră și streinătate, profesori distinși, între car
artști de primul rang. Instrucțiune comună și
privată CANTUL (operă, concert bisericesc și
cor. CLAVIR, și în ori-ce specie de instrumén-
te musicale cu corde séu metalice, în tote
ramurile teoretice, cor micst, orcheștră, cur-
suri p ralele pentru diletanți, cursuri de cân-
tări bis-ricesci pentru copil. — Curs de 2 ani
pentru învățatori de cântări — Curs de 7 luni,
pentru pregătire la esamenul de stat c. reg. în
Viena și Praga, pentru postal înveț. de cant
la școlele medii și preparandii, precum și la
conducerea școlilor de cant private, (59 can-
didați au depus acest esamen, o parte dintre
ei cu distincțiune) — Curs pentru orcheștră și
măestru de muzică (civile și militare). — Secți
pentru instrucțiã teoretică pe cale de correspon-
dență. — Curs special pentru instrucțiã superioară.
Cnrs ferial și special de 2 luni, (Octomvre —
Novembre, Iulie — Septemvre.

Puteri didactice:

Dr. Max Dietz, prof. universitar și membru al
comisiunii examinătoare de stat ces. reg: M.
Kupfer-Berger cântăreț em. ia opera de curte
ces. reg; Max Jensch; Rosa Kahlig măestri de
muzică; L- Kaiser dir., R- Kaiser, Stef Wahl
muziciau de curte etc.

Prospecte, precum ori și ee informațiuni se dă
de cătră biroul institutului
VIENA, VII, 1 Zieglergasse 29.

2 copii de școlă
se primesc pe lângă deplină
provedere la o familiã germană
în Brașov, Strada Orfanilor Nr. 5,
parter la drepta spre stradă.

**De vinđare estin
Pianino**
pentru Salon, negru, nou. Ase-
menea un Clavir vechiũ forte
eftin. — Strada Porții Nr. 61.
(Etagiul I.) (1—1.)

De vinđare.
Casele din Scheiũ, Strada petrosă
Nr. 7 sunt de vinđare din mânã
liberã. — Informațiuni mai de-
apropoe sã pot lva dela d-l Du-
mitru Pascu, proprietar, Strada
Prundului Nr. 47. (1—3.)

43 — 1901.
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-sa ér-
telmében ezennel közhírré teszi, hogy a zernesti kir. járásbíroság 1900
évi Sp. 884/3 számú végzése következtében Garoiu Miklos zernesti
ügyvéd által képviselt Gonția Bucur alsó moecsi lakós javára Babes I. Ion
és neje szohodoli lakósok ellen 100 kor. s jár. erejéig 1901 évi Már-
czius hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és
2247 kor. 50 fillére becsült következő ingóságok, u. m. házi butorok,
lovak, széna, 1 szekér, tehének, juhok, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbíroság 1901-ik évi V. 68/5
számú végzése folytán 100 kor. — fi. tőkekövetelés ennek 1899 évi
Deczember hó 21 napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 90 kor.
20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szohodol alpe-
resek lakásán leendő eszközzésére 1901 évi Szeptember hó 24-dik napjának
delelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi
LX. trv.-cz. 107. és 108. § sa értelmében készpénzfizetés mellett, a leg-
többet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. trv.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1901 évi Szeptember hó 4-ik napján.

Huszár Vilmos,
kir. bírosági végrehajtó.

(1—1.)

**TIPOGRAFIA
A. Mureșianu**
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai
bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce
comande cu promptitudine și acuratețã, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru tote speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE SCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Coverte, in tolã mărimea.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, eta-
giul I, cătrã stradã. — Prețurile moderate. — Co-
mandele din afarã rugãm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potũ face și reîn-
ori și când dela 1-ma și 15 a fiã-carei luni.

Domnii abonați sã binevoiascã a arãta în deosebi, când voie
ca espedarea sã li-se facã dupã stilul nou.

Domnii, ce se abonezã din nou sã binevoiascã a scrie adre-
lãmurit și sã arate și posta ultima. Administrat. „Gaz. Trans.